

کاربست نقش دیو در کاشی کاری ایرانی

صفرعلی شعبانی خطیب

کارشناس ارشد پژوهش هنر، عضو هیئت علمی دانشگاه فنی و حرفه ای- دانشکده فنی و حرفه ای دختران نرجس سمنان

سمنان- میدان کوثر_ دانشکده فنی و حرفه ای دختران نرجس سمنان

Sa.shabanikhatib@gmail.com

۰۹۱۲۱۳۱۴۷۷۳

زهراغریب

دانشجوی کارشناسی ارتباط تصویری، دانشکده فنی و حرفه ای دختران سمنان(نرجس)، سمنان

Zahragharib.۱۹۹۴@gmail.com

۰۹۱۰۰۳۲۵۷۰۳

کاربست نقش دیو در کاشی کاری ایرانی

چکیده

تزئین یکی از عوامل مهم در معماری ایران است که نمای ساختمان را از حالت خشک و بی روح خارج می کند. یکی از صنایع و هنرهای کهن شناخته شده ایران که پیشینه تاریخی آن به قبل از اسلام برمی گردد، کاشی کاری است که در طول دوران اسلامی، مخصوصاً از قرن پنجم هجری به بعد رشد زیادی در ایران کرد. یافته ها نشان می دهد بیشترین نقوش دیو سپید متعلق به دوران قاجار می باشد که به صورت کاشی هفت رنگ در سر در بناها یا داخل بناها تزئین شده اند. نبرد رستم و دیو سفید یکی از پرطرفدارترین موضوعات هنرهای تجسمی و بصری ایران است. نقش دیو در تمامی بناها با اندامی انسانی ترسیم شده است که او را به شخصیتی اساطیری تبدیل کرده است. هدف این مقاله بررسی نقش دیو سپید در کاشی کاری ایرانی است که از این بناها تنها ۶ بنا دارای این نقش هستند. نتایج حاصله نشان از انعکاس نقش دیو سپید در کاشی کاری دوره قاجار است که نمایی اسطوره ای از نبرد دائمی حق بر باطل است و بازتابی است از منش پلیدگونه انسانی که دیو بسان انسانی با آدمی در می آمیزد. پژوهش حاضر به روش اسنادی و کتابخانه ای صورت گرفته است.

واژگان کلیدی: کاشی، کاشی کاری، دیوسپید، قاجار